Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/215

31.1.2025

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2025/215

z dne 30. januarja 2025

o določitvi, da je regulativni okvir, ki se uporablja za centralne nasprotne stranke v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska, za omejeno obdobje enakovreden v skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov ([1]) ter zlasti člena 25(6) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Namen postopka za priznanje centralnih nasprotnih strank (v nadaljnjem besedilu: CNS) s sedežem v tretjih državah iz člena 25 Uredbe (EU) št. 648/2012 je, da se CNS, ki imajo sedež in dovoljenje v tretjih državah, katerih regulativni standardi so enakovredni tistim iz navedene uredbe, omogoči opravljanje klirinških storitev za klirinške člane ali mesta trgovanja s sedežem v Uniji. Postopek priznanja in v tem okviru predvideni sklepi o enakovrednosti tako prispevajo k doseganju poglavitnega cilja Uredbe (EU) št. 648/2012, tj. zmanjšanju sistemskega tveganja z razširjanjem uporabe varnih in stabilnih CNS za kliring pogodb o izvedenih finančnih instrumentih, s katerimi se trguje na prostem trgu (OTC), vključno s primeri, kadar imajo navedene CNS sedež in dovoljenje v tretji državi.

(2) Da bi se pravna ureditev tretje države v zvezi s CNS štela za enakovredno pravni ureditvi Unije, bi morali biti vsebinski učinki pravnih in nadzornih ureditev, ki se uporabljajo, v smislu doseganja regulativnih ciljev enakovredni zahtevam Unije. Namen take ocene enakovrednosti je torej preveriti, ali pravne in nadzorne ureditve zadevne tretje države zagotavljajo, da CNS s sedežem in dovoljenjem v tej državi klirinških članov ali mest trgovanja s sedežem v Uniji ne izpostavljajo višji stopnji tveganja kot CNS z dovoljenjem v Uniji ter posledično ne predstavljajo nesprejemljivih ravni sistemskega tveganja v Uniji.

(3) Ocena, ali so pravne in nadzorne ureditve Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljnjem besedilu: Združeno kraljestvo) enakovredne tistim Unije, bi zato morala temeljiti ne le na primerjalni analizi pravno zavezujočih zahtev, ki se uporabljajo za CNS v Združenem kraljestvu, temveč tudi na oceni rezultatov teh zahtev in njihove ustreznosti za zmanjševanje tveganj, ki so jim lahko izpostavljeni klirinški člani in mesta trgovanja s sedežem v Uniji.

(4) Centralni kliring povečuje preglednost trga, zmanjšuje kreditno tveganje in zmanjšuje tveganje širjenja negativnih učinkov, če en ali več udeležencev v CNS ne izpolnjuje obveznosti. Opravljanje takšnih storitev je torej kritično za zaščito finančne stabilnosti. Poleg tega so finančni instrumenti, katerih kliring opravljajo CNS, pomembni tudi za finančne posrednike in njihove stranke, npr. za varovanje pred obrestnimi tveganji, kar bi lahko vplivalo tudi na delovanje realnega sektorja gospodarstva Unije.

(5) Po navedbah Banke za mednarodne poravnave je na dan 31. decembra 2023 neporavnani nominalni znesek izvedenih finančnih instrumentov OTC na svetovni ravni znašal približno 603 bilijonov EUR, pri čemer so obrestni izvedeni finančni instrumenti predstavljali približno 80 % tega zneska, valutni izvedeni finančni instrumenti pa skoraj 18 %. Več kot 30 % vseh izvedenih finančnih instrumentov OTC je denominiranih v eurih in drugih valutah držav članic. Trg za centralni kliring izvedenih finančnih instrumentov OTC je zelo koncentriran, zlasti trg za centralni kliring obrestnih izvedenih finančnih instrumentov OTC, denominiranih v eurih, od katerih se za več kot 90 % opravi kliring prek ene same CNS s sedežem v Združenem kraljestvu (v nadaljnjem besedilu: CNS iz ZK).

([1]) UL L 201, 27.7.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj.

(6) Glede na to, da je kliring velikega obsega finančnih transakcij, denominiranih v euru in drugih valutah držav članic, potekal prek CNS iz ZK, je izstop Združenega kraljestva iz notranjega trga ter povezanega okvira Unije za regulacijo, nadzor in izvrševanje v finančnem sektorju povzročil velike izzive za organe Unije in držav članic pri zaščiti finančne stabilnosti.

(7) Da bi se obravnavala morebitna tveganja za finančno stabilnost, ki bi lahko nastala zaradi nenadne motnje pri zagotavljanju kliringa izvedenih finančnih instrumentov s strani CNS iz ZK klirinškim članom in strankam iz Unije, je Komisija 21. septembra 2020 sprejela Izvedbeni sklep (EU) 2020/1308 ([2]). Navedeni sklep je določal, da se regulativni okvir, ki se uporablja za CNS iz ZK, šteje za enakovrednega zahtevam iz Uredbe (EU) št. 648/2012. Navedeni sklep se je uporabljal le za omejeno obdobje in je prenehal veljati 30. junija 2022.

(8) Komisija je v letu 2021 ustanovila delovno skupino (skupaj z Evropsko centralno banko, evropskimi nadzornimi organi in Evropskim odborom za sistemska tveganja), da bi preučila priložnosti in izzive, povezane s prenosom izvedenih finančnih instrumentov iz Združenega kraljestva v Unijo. Razprave v delovni skupini so pokazale, da je za vzpostavitev znatne zmogljivosti za centralni kliring v Uniji, privlačne za uporabnike, v prihodnjih letih potrebna kombinacija različnih ukrepov, da bi se povečala privlačnost kliringa, spodbudil razvoj infrastrukture in reformirale nadzorne ureditve. Časovni okvir, tj. do junija 2022, je bil prekratek, da bi lahko dosegli ta cilj, zato je Komisija 8. februarja 2022 sprejela Izvedbeni sklep (EU) 2022/174 ([3]). Navedeni sklep preneha veljati 30. junija 2025.

(9) V skladu s členom 25(6) Uredbe (EU) št. 648/2012 morajo biti izpolnjeni trije pogoji, v skladu s katerimi se ugotovi, da so pravne in nadzorne ureditve v tretji državi v zvezi s CNS z dovoljenjem v tej tretji državi enakovredne tistim, določenim v navedeni uredbi.

(10) Prvič, pravne in nadzorne ureditve tretje države morajo zagotavljati, da CNS v tej tretji državi izpolnjujejo pravno zavezujoče zahteve, ki so enakovredne zahtevam iz naslova IV Uredbe (EU) št. 648/2012. Združeno kraljestvo je zadevne določbe Uredbe (EU) št. 648/2012 vključilo v svoje nacionalno pravo z učinkom od datuma izstopa Združenega kraljestva iz Unije ([4]), zato se lahko nacionalno pravo Združenega kraljestva šteje za enakovredno zahtevam iz naslova IV Uredbe (EU) št. 648/2012.

(11) Drugič, pravne in nadzorne ureditve tretje države morajo zagotavljati, da so CNS s sedežem v tretji državi predmet stalnega učinkovitega nadzora in izvrševanja. Do 31. decembra 2020 so bile CNS iz ZK pod nadzorom centralne banke Bank of England, kot to določa nacionalno pravo Združenega kraljestva v skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012 ([5]). V okviru vključitve Uredbe (EU) št. 648/2012 v nacionalno pravo Združenega kraljestva Bank of England po tem datumu ostaja odgovorna za nadzor CNS in načrtovane ali pričakovane niso nobene pomembne spremembe tega nadzora.

([2]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020/1308 z dne 21. septembra 2020 o določitvi, da je regulativni okvir, ki se uporablja za centralne nasprotne stranke v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska, za omejeno obdobje enakovreden v skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 306, 21.9.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1308/oj).

([3]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/174 z dne 8. februarja 2022 o določitvi, da je regulativni okvir, ki se uporablja za centralne nasprotne stranke v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska, za omejeno obdobje enakovreden v skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 28, 9.2.2022, str. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/174/oj).

([4]) Po koncu prehodnega obdobja več zakonodajnih aktov Združenega kraljestva zagotavlja regulativni in nadzorni okvir, ki ureja klirinške storitve v Združenem kraljestvu. Ti med drugim vključujejo zakon o Evropski uniji (o izstopu iz Evropske unije) iz leta 2018, predpise o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (sprememba itd. in prehodna določba) (izstop iz EU) iz leta 2020, predpise o finančnih storitvah (posledične spremembe) iz leta 2020 in predpise o pogodbah o finančnih storitvah (prehodna in zaščitna določba) (izstop iz EU) iz leta 2019.

([5]) Del 5 zakona o finančnih storitvah in trgih iz leta 2000 (izvedeni finančni instrumenti OTC, centralne nasprotne stranke in repozitoriji sklenjenih poslov), predpisi iz leta 2013.

(12) Tretjič, pravni okvir tretje države mora določati učinkovit enakovreden sistem za priznavanje CNS, ki imajo dovoljenje v skladu s pravno ureditvijo navedene tretje države. Združeno kraljestvo je v svoje nacionalno pravo vključilo ključne elemente sistema enakovrednosti iz člena 25 Uredbe (EU) št. 648/2012. Vendar je Združeno kraljestvo uvedlo ureditev začasnega priznavanja, ki začasno odlaga ključne spremembe Uredbe (EU) št. 648/2012 za obdobje najmanj treh let. Ta ureditev začasnega priznavanja centralni banki Bank of England daje tudi široka diskrecijska pooblastila za preklic „začasnega predvidenega priznanja“, kar ustvarja pravno negotovost za CNS, priznane v okviru navedene ureditve. Kljub tej negotovosti se lahko šteje, da je tretji pogoj v tem trenutku izpolnjen.

(13) Ker se šteje, da so ti trije pogoji izpolnjeni, bi bilo treba pravne in nadzorne ureditve Združenega kraljestva, ki se uporabljajo za CNS iz ZK, ki so že imele sedež in dovoljenje na dan 31. decembra 2020, šteti za enakovredne zahtevam iz Uredbe (EU) št. 648/2012.

(14) Ta sklep temelji na informacijah, ki so trenutno na voljo Komisiji, o pravnih in nadzornih ureditvah, ki se bodo uporabljale za CNS iz ZK. Te ureditve bi se morale šteti za enakovredne le, kolikor se zahteve, ki se uporabljajo za CNS v nacionalnem pravu Združenega kraljestva, ohranijo, uporabljajo in izvršujejo. Priznavanje enakovrednosti se lahko ohrani le, če morebitne prihodnje spremembe regulativnega in nadzornega okvira Združenega kraljestva ne vplivajo negativno na enakovrednost v smislu regulacije ali nadzora, kar bi povzročilo neenake konkurenčne pogoje za CNS iz ZK in CNS s sedežem v Uniji ali tveganja za finančno stabilnost Unije. Ker lahko Komisija kadar koli spremeni, začasno prekliče, pregleda ali prekliče ta sklep, zlasti v primeru razvoja dogodkov, ki vpliva na določitev enakovrednosti, sta učinkovita izmenjava informacij in usklajevanje nadzornih dejavnosti med Evropskim organom za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: ESMA) in Bank of England pogoj za ohranitev priznavanja enakovrednosti do datuma poteka veljavnosti tega sklepa.

(15) Izmenjava informacij med ESMA in Bank of England zahteva sklenitev celovitih in učinkovitih dogovorov o sodelovanju v skladu s členom 25(7) Uredbe (EU) št. 648/2012. Navedeni dogovori o sodelovanju bi morali zagotoviti proaktivno izmenjavo vseh pomembnih informacij z organi iz člena 25(3) Uredbe (EU) št. 648/2012, vključno z Evropsko centralno banko in drugimi članicami Evropskega sistema centralnih bank, in sicer zaradi posvetovanja z navedenimi organi o priznanem statusu CNS iz ZK ali kadar so te informacije potrebne, da navedeni organi opravljajo svoje nadzorne naloge.

(16) Dogovori o sodelovanju, sklenjeni v skladu s členom 25(7) Uredbe (EU) št. 648/2012, bi morali zagotoviti, da ima ESMA takojšen in stalen dostop do vseh informacij, med drugim do informacij, ki omogočajo oceno vseh pomembnih tveganj, ki jih CNS iz ZK bodisi neposredno ali posredno predstavljajo za Unijo ali njene države članice. V navedenih dogovorih o sodelovanju bi se zato morali določiti mehanizmi in postopki za hitro izmenjavo informacij v zvezi s klirinškimi dejavnostmi CNS iz ZK, ki zadevajo finančne instrumente, denominirane v valutah Unije, mesta trgovanja, klirinške udeležence ter podrejena podjetja kreditnih institucij in investicijskih podjetij v Uniji; dogovori o interoperabilnosti z drugimi CNS; lastnimi sredstvi; sestavo in kalibracijo jamstvenih skladov; maržami; likvidnimi sredstvi in portfelji zavarovanja s premoženjem, vključno z določanjem odbitkov in testi izjemnih situacij. Z navedenimi dogovori o sodelovanju se morajo prav tako določiti mehanizmi in postopki za takojšnje obveščanje o vseh spremembah, ki vplivajo na CNS iz ZK ali pravne in nadzorne ureditve Združenega kraljestva, ki se uporabljajo za CNS iz ZK, kot tudi za takojšnje obveščanje ESMA o vsem dogajanju v zvezi s CNS iz ZK, ki bi lahko vplivalo na monetarno politiko v Uniji. Bank of England mora poleg tega tesno sodelovati z organi Unije v skladu s členom 25(7) Uredbe (EU) št. 648/2012. Zlasti je pomembno, da obstajajo učinkoviti dogovori o sodelovanju med ESMA in pristojnimi organi Združenega kraljestva v zvezi z usklajevanjem njihovih nadzornih dejavnosti, vključno zlasti s postopki za obravnavanje vseh izrednih razmer, povezanih s priznanimi CNS iz ZK, ki negativno vplivajo ali bi lahko negativno vplivale na likvidnost trga ali stabilnost finančnega sistema Unije.

(17) Organi Združenega kraljestva naj bi Unijo obvestili o vseh spremembah regulativnega ali nadzornega okvira Združenega kraljestva, ki vplivajo na opravljanje klirinških storitev v Združenem kraljestvu. Komisija bo v sodelovanju z ESMA spremljala vse spremembe pravnih in nadzornih ureditev, ki vplivajo na opravljanje klirinških storitev v Združenem kraljestvu, razvoj na trgu in učinkovitost sodelovanja pri nadzoru, vključno s hitro izmenjavo informacij med ESMA in Bank of England. Komisija lahko kadar koli opravi pregled, če mora zaradi razvoja dogodkov ponovno oceniti enakovrednost, določeno s tem sklepom, tudi v primeru, ko organi Združenega kraljestva ne sodelujejo učinkovito, ne omogočajo učinkovite ocene tveganja, ki ga CNS iz ZK predstavljajo za Unijo ali njene države članice, ali ko dejanja CNS iz ZK ali Bank of England spodbujajo neupravičeno in nepošteno konkurenco.

(18) Učinek izstopa Združenega kraljestva iz Unije je bil predmet več sporočil Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropski centralni banki, vključno s sporočilom o spodbujanju odprtosti, moči in odpornosti ([6]). V navedenem sporočilu je bilo jasno izraženo pričakovanje, da bodo klirinški člani Unije zmanjšali svoje izpostavljenosti do in odvisnosti od CNS iz ZK, ki so sistemsko pomembne za Unijo, zlasti izpostavljenosti v izvedenih finančnih instrumentih OTC, denominiranih v eurih in drugih valutah držav članic. Po tem je Komisija pozvala udeležence na trgu v Uniji, naj srednjeročno zmanjšajo svojo prekomerno izpostavljenost do sistemskih CNS iz tretjih držav. Komisija je ta poziv ponovila v svojem sporočilu „Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti“ iz januarja 2021 ([7]).

(19) Komisija je 7. decembra 2022 sprejela predlog za spremembo Uredbe (EU) št. 648/2012, da bi se povečala privlačnost in odpornost klirinških storitev Unije, s čimer bi se podprla odprta strateška avtonomija Unije ter ohranila finančna stabilnost. Namen tega predloga je bil povečati privlačnost klirinških trgov Unije in razviti ponudbo klirinških storitev v Uniji, vključno z racionalizacijo postopka za uvedbo novih produktov na trgu. S predlogom so se želela tudi obravnavati tveganja za finančno stabilnost, povezana s prekomerno izpostavljenostjo klirinških članov Unije in strank do sistemsko pomembnih CNS iz tretjih držav (CNS stopnje 2), ki opravljajo klirinške storitve, ki jih je ESMA v skladu s členom 25(2c) Uredbe (EU) št. 648/2012 opredelil kot klirinške storitve znatnega sistemskega pomena.

(20) Uredba (EU) 2024/2987 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), s katero so bila ta nova pravila uvedena v Uredbo (EU) št. 648/2012, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* 4. decembra in je začela veljati 24. decembra 2024. Ta nova pravila bodo prispevala k večji privlačnosti in zanesljivosti klirinških storitev Unije, ohranjanju finančne stabilnosti in podpiranju dobro delujoče unije kapitalskih trgov. Nova pravila bodo CNS iz Unije omogočila hitrejše uvajanje novih produktov na trgu Unije, kar bo udeležence na trgu spodbudilo, da opravljajo kliring in povečajo likvidnost pri CNS iz Unije. Nova pravila bodo omogočila tudi varnejši in odpornejši klirinški sistem z izboljšanjem nadzornega okvira Unije za CNS, s čimer se bo okrepila vloga ESMA. Novi okvir bo prispeval tudi k zmanjšanju prekomerne odvisnosti od sistemskih CNS v tretjih državah, saj bo od vseh zadevnih udeležencev na trgu zahteval, da imajo aktivne račune pri CNS iz Unije in opravljajo kliring reprezentativnega deleža nekaterih sistemskih pogodb o izvedenih finančnih instrumentih na enotnem trgu.

([6]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropski centralni banki z dne 4. maja 2017 – Odzivanje na izzive za kritično infrastrukturo finančnega trga in nadaljnji razvoj unije kapitalskih trgov (COM (2017) 225 final), Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z dne 19. julija 2018 – Priprave na izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije 30. marca 2019 (COM(2018) 556 final) in Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z dne 13. novembra 2018 – Priprave na izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije 30. marca 2019: načrt ukrepov za nepredvidljive razmere (COM(2018) 880 final), Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 19. januarja 2021 – Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti (COM(2021) 32 final).

([7]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 19. januarja 2021: „Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti“ (COM(2021) 32 final).

([8]) Uredba (EU) 2024/2987 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o spremembi uredb (EU) št. 648/2012, (EU) št. 575/2013 in (EU) 2017/1131 v zvezi z ukrepi za zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strank iz tretjih držav in izboljšanje učinkovitosti klirinških trgov Unije (UL L, 2024/2987, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2987/oj).

(21) V skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2024/2987, se zahteve glede aktivnega računa uporabljajo od 24. decembra 2024, obveznost kliringa določenega števila poslov na navedenih aktivnih računih pa se uporablja šele od 24. junija 2025. ESMA mora do 25. junija 2026 v tesnem sodelovanju z Evropskim sistemom centralnih bank in Evropskim odborom za sistemska tveganja ter po posvetovanju z mehanizmom skupnega spremljanja oceniti učinkovitost navedene uredbe pri zmanjševanju tveganj za finančno stabilnost za Unijo, ki jih predstavljajo izpostavljenosti nasprotnih strank iz EU do tistih CNS stopnje 2, ki ponujajo storitve znatnega sistemskega pomena. V skladu z navedeno uredbo mora Komisija v šestih mesecih po tem pripraviti svoje poročilo.

(22) Zato je primerno sprejeti sklep, ki priznava, da je regulativni okvir, ki se uporablja za centralne nasprotne stranke v Združenem kraljestvu, enakovreden okviru, vzpostavljenemu z Uredbo (EU) št. 648/2012, hkrati pa uporabo navedenega sklepa omejiti na tri leta po datumu začetka njegove uporabe. To bi zagotovilo dovolj časa, da zahteve glede aktivnih računov začnejo veljati in da ESMA ter Komisija ocenita, kako sklep vpliva na izpostavljenost nasprotnih strank iz EU do CNS stopnje 2.

(23) Da bi se izognili motnjam pri priznavanju CNS iz ZK s strani ESMA, bi se moral ta sklep uporabljati od dneva, ki sledi dnevu, ko Izvedbeni sklep (EU) 2022/174 preneha veljati.

(24) Ukrepi iz tega sklepa so v skladu z mnenjem Evropskega odbora za vrednostne papirje –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Za namene člena 25 Uredbe (EU) št. 648/2012 se pravne in nadzorne ureditve Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki se uporabljajo za centralne nasprotne stranke, ki že imajo sedež in dovoljenje v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska na dan 31. decembra 2020, štejejo za enakovredne zahtevam iz Uredbe (EU) št. 648/2012.

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. julija 2025.

Veljati preneha 30. junija 2028.

V Bruslju, 30. januarja 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN